

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้ผู้วิจัยนำเสนอสาระสำคัญของสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อใช้พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานของการวิจัย

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2545 ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพภายใน โดยมีการประเมิน 3 มาตรฐาน (1) มาตรฐานคุณภาพนักเรียน (2) มาตรฐานการเรียนการสอน (3) มาตรฐานการบริหารโรงเรียน จำนวน 26 โรงเรียน มีครูผู้สอนทั้งหมด 387 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการบริหารงานวิชาการ มี 2 มิติ คือ พฤติกรรมผู้นำมีมติมุ่งงานและพฤติกรรมผู้นำมีมติมุ่งสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ช่วงคะแนน จำนวน 30 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช มี 3 องค์ประกอบ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ชนิด 5 ช่วงคะแนน จำนวน 60 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการนำแบบสอบถามไปแจกกับกลุ่มประชากร จำนวน 26 โรงเรียน ประชากร 387 คน จากนั้นผู้วิจัยจะไปรับคืนจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแต่ละอำเภอด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 359 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.76 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

4. วิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการจัดหมวดหมู่ตามลักษณะของผู้ตอบ หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายด้านและภาพรวม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย

ตอนที่ 4 วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย เพื่อศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุปมีดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2 มิติ คือ พฤติกรรมผู้นำมิติมุ่งงานและพฤติกรรมผู้นำมุ่งสัมพันธ์ โดยพฤติกรรมผู้นำมิติมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 พฤติกรรมผู้นำมิติมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และพฤติกรรมผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น 3 ด้าน คือ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนมีความสุข โดยความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่งอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 และความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนมีความสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40
3. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ในรายด้านและโดยรวม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ คือ ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี ($p = 0.2958$) ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง ($p = 0.2412$) ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนมีความสุข ($p = 0.2460$) และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ($p = 0.2860$)
4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 8 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี = $2.4667 + .2654$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี = $.2958$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนดิบ

ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง = $2.2360 + .2442$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง = $.2412$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนดิบ

ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนมีความสุข = $2.9270 + .2151$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

ความสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคนมีความสุข = $.2420$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนดิบ

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ = $2.5432 + .2447$ (พฤติกรรมผู้นำ)

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ = $.2860$ (พฤติกรรมผู้นำ)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมผู้นำมีมิติมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ส่วนพฤติกรรมมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้สัมพันธ์สอดคล้องกับผลการวิจัยของอดเดิลแมน (Adelman 1981:464A) ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์แบบพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ตามความต้องการของครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาและมัศึกษามีแนวโน้มความต้องการที่จะให้ครูใหญ่แสดงพฤติกรรมผู้นำมีมิติมุ่งสัมพันธ์มากกว่าพฤติกรรมมุ่งงาน

จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าการที่ครูผู้สอนปฏิบัติงานในสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีทักษะต่อพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะกระบวนการบริหารในปัจจุบันเน้นการบริหารแบบมี ส่วนร่วม (participating) โดยให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจด้วยและ ต้องการสนับสนุนเป็นอย่างมาก แต่ปรารถนาพฤติกรรมผู้นำเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะวุฒิภาวะ เกี่ยวกับงานของผู้ได้บังคับบัญชาได้พัฒนาขึ้นแล้ว ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องสนับสนุน ผู้ได้บังคับ บัญชาและมีความเชื่อมั่นในผู้ได้บังคับบัญชาได้ตัดสินใจ (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2544 : 100) ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดตามหลักการทฤษฎี Y ของแมกเกรเกอร์ (McGregger) ที่เชื่อว่าการกระทำของ มนุษย์มิใช่เป็นผลของการบังคับข่มขู่ แต่เป็นการกระทำอันเนื่องมาจากความเต็มใจ คือมีความรู้สึก อยากรทำงาน อยากรมีความรับผิดชอบมากขึ้น และอยากประสบความสำเร็จในการทำงาน (วิจิตร วรุฒบางกรู ม.ป.ป. : 48-49)

จากการที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช ใช้พฤติกรรมมิติมุ่งสัมพันธ์สูง ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพจน ได้รับการประเมินจากหน่วยงานบังคับบัญชาให้เป็นสถานศึกษาดีเด่นนั้น เนื่องจากผู้บริหารต้อง สร้างบรรยากาศในการบริหารให้มีความสัมพันธ์สูงเพราะพฤติกรรมในการแสดงออกทางเป็นมิตร ที่ดี ก่อให้เกิดความสำเร็จในงานต่าง ๆ มากมาย ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงพฤติกรรมผู้นำให้ ครูผู้สอนในโรงเรียนมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและรับรู้ สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวของเพื่อน มีการรับรู้ความรู้สึกร่วมกัน มีความรู้สึกอบอุ่น มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ของ โรงเรียนอย่างพร้อมเพรียงกัน จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ทำใ้ นักเรียนมีคุณลักษณะเก่ง ดี และมีสุขในที่สุด ดังที่ พงษ์สวัสดิ์ วงศ์ประชา (2543 : 121) ได้ กล่าวไว้ว่ามีเหตุผลว่า พฤติกรรมผู้นำมิติมุ่งสัมพันธ์สูงจะส่งผลต่อความสำเร็จต่อความสำเร็จ ของการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

1. ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกอบอุ่น และสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้การบริหารงาน ประสบความสำเร็จ
2. ผู้ได้บังคับบัญชาเต็มใจที่จะมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิธีการทำงานในหน่วยงานให้ เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ จึงจะเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง
3. การเอาใจใส่และดูแลสวัสดิภาพของผู้ได้บังคับบัญชา ถือเป็นพฤติกรรมผู้นำที่สร้าง ความพึงพอใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับความมั่นใจในหน่วยงาน

4. การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความเป็นประชาธิปไตย สามัคคี ในหน่วยงาน ทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสุขกายสบายใจและภาคภูมิใจที่เป็นสมาชิกของโรงเรียน

5. ผู้นำต้องเป็นคนเปิดเผย เข้าใจง่าย และเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว นั่นคือผู้นำที่ดี ต้องมีความรู้ความสามารถ มีปัญญาไหวพริบ ตื่นตัวอยู่เสมอ ทนต่อเหตุการณ์ รู้จักใช้เวลาและภาษาที่ถูกต้อง มีความคิดริเริ่มและตัดสินใจปัญหาได้ดี

นอกจากนี้ น่าจะเกิดผลดีที่ว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับปรุงพฤติกรรม ผู้นำมีมติมุ่งงาน จากในระดับปานกลางให้อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้บริหารแสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชาใน ลักษณะของการยึดถือระเบียบแบบแผนและวิธีการปฏิบัติงานโดยเคร่งครัด ตลอดจนการกำหนด แนวทางในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ร่วมงานที่เป็นไปตามตำแหน่งหน้าที่ ในขณะที่ เดียวกันก็สร้างความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความเป็นมิตร ให้ความช่วยเหลือดูแล เอาใจใส่ ทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นนักวางแผน เป็นนักแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการผสมผสานให้คน พอใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพสูงสุด

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็น คนคืออยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่งอยู่ในระดับ ปานกลางและความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนมีความสุขอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2536 : บทคัดย่อ) เรื่องการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา พบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในแต่ละด้านและ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของอภิรดี ธเนศวร (2536 : บทคัดย่อ) เรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัด ปราจีนบุรีพบว่า ผู้บริหาร ครูอาจารย์ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวินัย รัตนพันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) เรื่อง ศึกษาการ ปฏิบัติงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สุราษฎร์ธานี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติจริงโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเห็นได้อย่างชัดเจนจากผลการวิจัยของ กรมวิชาการ (2543 : 165-166) เรื่องรูปแบบหรือแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง คุณลักษณะดี เก่ง มีสุข ระดับประถมศึกษา พบว่าคุณลักษณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,5 และ 6 ด้านเป็นคนดี เก่ง และมีความสุขอยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าเฉลี่ย 2.56-2.81 ร้อยละ 62-85)

ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 4 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ค่าเฉลี่ย 2.30-2.41 ร้อยละ 39-62) ยกเว้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคุณลักษณะด้านการมีความสุขอยู่ในเกณฑ์ดี

จากผลการวิจัยที่สนับสนุนดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้นแสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มุ่งเน้นด้านการพัฒนานักเรียนให้มีความสุขมากกว่าพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีและคนเก่ง ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนานักเรียนให้มีความสุข ทำได้ง่ายกว่าการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีและคนเก่ง เพราะการพัฒนานักเรียนให้มีความสุขนั้นมี 2 ส่วนคือ สุขกาย หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งร่างกายจิตใจและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนสุขใจ (สุขภาพจิตดี) หมายถึงการที่บุคคลรู้จักตนเองเป็นอย่างดี ยอมรับข้อบกพร่องที่ตนมี ภาคภูมิใจในข้อดีของตน มีอารมณ์แจ่มใส มีจิตใจที่มั่นคง ไม่มีความคิดวิตกกังวลและความตึงเครียด มองโลกในแง่ดี สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งสามารถที่จะหาความสุขจากสิ่งแวดล้อมของตนได้ด้วย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ เป็นสิ่งที่นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากครอบครัวมาแล้วส่วนหนึ่งด้วย เมื่อได้รับการดูแลจากหลายๆ ฝ่ายจึงทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาในด้านมีความสุขอยู่ในระดับมาก

แต่เมื่อมาพิจารณาในรายละเอียดของการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีและคนเก่งนั้นปรากฏว่าเป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าการพัฒนานักเรียนให้มีความสุข เนื่องจากการเป็นคนดีนั้นเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของควมมีวินัยและค่านิยมประชาธิปไตย ส่วนการเป็นคนเก่งนั้น หมายถึงเก่งในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ที่จะทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีและคนเก่งได้นั้นจำเป็นต้องใช้เวลาและปัจจัยอื่น ๆ มาสนับสนุนมากมาย ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง สภาพสังคมที่แวดล้อมตัวนักเรียน สื่อต่างๆ และที่สำคัญก็คือกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนในโรงเรียนนั่นเอง

วิธีการที่จะทำให้พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีสุขได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมาย โดยการจัดสภาพโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศทางวิชาการ และการจัดปัจจัยสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่วนครูผู้สอนอาจมีบ้างที่ไม่เข้าใจรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้และเห็นเป็นเรื่องยุ่งยาก นอกจากนั้นอาจมีภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอยู่มาก จึงไม่มีเวลาดำเนินการอย่างจริงจัง ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนด้านเนื้อหาวิธีการและสื่อการสอนน้อย แต่ส่วนใหญ่แล้วครูผู้สอนของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสวงหา

ความรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสภาพแวดล้อม นับได้ว่าเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และปลูกฝังให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแทนการบอกความรู้ คือให้นักเรียนเรียนและทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจะทำให้นักครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ถือผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด

ดังนั้นในการที่จะจัดให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีประสิทธิผลสูงหรือมากได้นั้น ควรดำเนินการตามที่กรมวิชาการ (2543 : 174) เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ถ้าจะให้บังเกิดผล การจัดชั้นเรียนและตารางเรียน ควรยืดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และควรลดภาระงานของครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนเพื่อให้ครูมีเวลาสำหรับ คิดค้น และวางแผนเตรียมการจัดการกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น

2. ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรร่วมกันสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นห้องเรียน

3. โรงเรียนควรจัดห้องสมุด/มุมหนังสือ ให้มีหนังสือหลากหลายประเภทให้นักเรียนได้อ่าน ศึกษา ค้นคว้า เพื่อสร้างเสริมให้มีวินัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างให้เกิดความคิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

4. ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมุ่งมั่นที่จะจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ได้พัฒนาสมองการคิดและสติปัญญาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้แสดงออกอย่างอิสระ

5. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

5.1 ให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่รอบตัว ทั้งจากครูผู้สอน ผู้รู้ในท้องถิ่น สื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.2 จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมศักยภาพ ความเก่ง ความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล และพัฒนาสมองทั้งข้างซ้ายและข้างขวา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์สวัสดิ์ วงศ์ประชา (2543 : 103-106) เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับผลสำเร็จการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ซึ่งผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมผู้นำมี

ความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับผลสำเร็จ การปฏิบัติงานของ
ผู้บริหาร

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีพฤติกรรมผู้นำที่มีมิติมุ่งสัมพันธ์สูงและพฤติกรรมผู้นำ
มิติมุ่งงานในระดับปานกลาง ซึ่งตามหลักการบริหารแล้วปัจจัยการบริหารด้วนคนมีความสำคัญ
มากที่สุด ถ้าผู้บริหารคนไหนสามารถมัดใจคนหรือผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานได้อย่างดี
แล้ว งานต่าง ๆ ที่ต้องการก็จะเกิดขึ้นตามมาอย่างแน่นอนและง่ายดายด้วยความเต็มใจ ซึ่งใน
โรงเรียนประถมศึกษานั้น งานต่าง ๆ เกือบทุกอย่างของโรงเรียนจะมุ่งเน้นไปที่ตัวผู้เรียนเป็น
สำคัญ งานโรงเรียนทั้ง 6 งาน นั้นจะให้ความสำคัญต่องานวิชาการมากที่สุด เพราะเป็นงานที่
จัดการเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้นงานต่าง ๆ ในโรงเรียนจึงเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงาน
วิชาการทั้งสิ้น เนื่องจากจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษาอยู่ที่ตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมี
ความรู้ และมีทักษะในการนำความรู้ออกไปประกอบอาชีพมีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และ
เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารโรงเรียนต้องยึดแนวนโยบาย แนวทางปฏิรูปการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ และจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4
แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ
กระบวนการคิด จัดการเรียนการสอนผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน

ทั้งนี้ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเป็นผู้วางแผนกำกับติดตาม เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลใน
การบริหารงานวิชาการ นั่นคือส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้
ผู้เรียนออกไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีระเบียบวินัยดี คิดดี ปฏิบัติดี นำสังคมไปในทางที่พัฒนา
ให้ดีขึ้น นำความรู้ไปประกอบอาชีพในทางสุจริต และคิดแก้ปัญหาของสังคมเพื่อให้ทุกคนอยู่
ร่วมกันอย่างมีความสุข

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความ
สัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช คือพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์มาก มุ่งงาน
ปานกลาง จึงทำให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้น
ถ้าต้องการให้ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากด้วย ต้องมี การปรับปรุง
พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำมิติมุ่งงานมากขึ้น ซึ่งการพัฒนา
พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานบังคับบัญชาระดับต่าง ๆ ได้
แก่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสถาบันพัฒนาผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

นั่นคือ จัดฝึกอบรมให้ผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำที่มีมุ่งมั่นและมีสัมพันธภาพสูงไปพร้อม ๆ กัน ก็จะได้พฤติกรรมผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทองอินทร์ วงศ์โสธร (2537 : 3) ที่กล่าวว่า การบริหารงานที่ดีต้องให้ความสำคัญกับคนและงานไปพร้อมกัน เป็นการเล่นเป็นทีม (team approach) เป็นการบริหารที่ดีที่สุด คือ ใฝ่ทั้งคนและงาน งานเสร็จคนพอใจ ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้ทีมบรรลุเป้าหมาย ซึ่งตรงกับแนวคิดของสมยศ นาวิกาน (2537 : 404) ที่กล่าวว่า บุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมทางพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่เหมาะสม สามารถเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้ ผู้นำในลักษณะนี้ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน เพื่อให้ได้ตามความคาดหวังของสังคม เป็นผู้ประสานประโยชน์ทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดขึ้น

4. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 8

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูส่วนใหญ่ทำงานในหน้าที่ของตนโดยไม่ได้สนใจ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารมากนัก ถ้าหากผู้บริหารไม่ทำอะไรไปในทางที่เด่นชัดมากนักทั้งทางบวกและทางลบหรือไม่ทำอะไรให้เกิดความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อบุคลากรในโรงเรียนบริหารงานในห้องครอยู่รอดได้ ครูก็จะทำงานไปตามขอบข่ายหน้าที่อย่างเป็นปกติตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ไม่ได้แปรผันไปตามพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารแต่อย่างใด

นับตั้งแต่ ปีพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา ได้มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตราที่ 43 และ 81 ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมและจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จากสาระในรัฐธรรมนูญดังกล่าวนำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ภายหลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ของครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทั้งหลายเพราะต้องปฏิรูปการศึกษาไปสู่การจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ ดี เก่ง และมีความสุขนั่นเอง

ต่อมาใน ปี พ.ศ.2544 ได้มีการปฏิรูปหลักสูตร โดยมีการประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษา
 ขึ้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ขึ้น โดยมุ่งเน้นให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา
 และความต้องการของชุมชนและสถานศึกษา มีการเพิ่มเติมเนื้อหาหลักสูตรที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น
 ขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติให้มีคุณภาพเป็นการแก้ปัญหาให้ประเทศชาติใน
 ระยะยาวต่อไป

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมผู้นำ ไม่ใช่ตัวแปรที่สำคัญที่สัมพันธ์กับ
 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจากการวิจัยและประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพการศึกษา ปี
 การศึกษา 2540 เรื่อง ปัจจัยและกระบวนการที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของสำนักนิเทศและพัฒนา
 มาตรฐานการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 11-19) พบว่า
 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลิตผลทางการศึกษา 10 ประการ คือ (1) ลักษณะผู้บริหาร (2) ลักษณะครู
 (3) ลักษณะของโรงเรียน (4) คุณภาพสื่อและห้องปฏิบัติการ (5) ลักษณะครอบครัว (6) ลักษณะ
 นักเรียน (7) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (8) การบริหารและการจัดการในโรงเรียน
 (9) กระบวนการเรียนการสอน (10) กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นในการศึกษาตัวแปรที่
 สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ นอกจากตัวแปรพฤติกรรมผู้นำแล้ว ตัวแปรเหล่านี้
 ที่กล่าวมาน่าจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานงานวิชาการ ที่ควรนำ
 มาพิจารณาในการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ
 ประสิทธิภาพการบริหารของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำข้อมูลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำ
 วิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะ เพื่อให้ผู้สนใจนำไปใช้พฤติกรรมผู้นำและ
 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

1.1.1 จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมผู้นำมีติมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลางและพฤติกรรมผู้นำมีติมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมผู้นำมีติมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องแสดงพฤติกรรมผู้นำมีติมุ่งงานให้สูงขึ้น อีกทั้งต้องมีความเข้าใจการบริหาร มีภาวะผู้นำใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ประกอบกับต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหาร เพื่อให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง เต็มใจ และเต็มความสามารถ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.1.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะต้องศึกษาทำความเข้าใจความสำคัญ ความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การปฏิรูปการศึกษาและทำความเข้าใจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเน้นในการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ คือ ดี เก่ง และมีความสุข ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

1.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ผู้บริหารควรใช้พฤติกรรมการบริหารงานทั้งพฤติกรรมผู้นำมีติมุ่งงานและพฤติกรรมผู้นำมีติมุ่งสัมพันธ์ควบคู่กัน โดยแสดงออกต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ในลักษณะของการชี้แนะแบบแผน และวิธีการปฏิบัติงานโดยเคร่งครัด แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงออกต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชาในลักษณะของความเป็นมิตร ความไว้วางใจ เชื่อใจ ความเคารพนับถือ และมีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานเสมอ

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะมีขึ้นในอนาคต

1.2.1 ควรที่จะกำหนดนโยบายและเป้าหมายอย่างเด่นชัด ในการสร้างหลักสูตรสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมหรือพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ที่เข้ารับการฝึกอบรม ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของผู้นำพฤติกรรมผู้นำ โดยให้มีทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ ตลอดจนเสริมสร้างทักษะและวิธีการที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแสดงพฤติกรรมผู้นำได้ถูกต้องและเหมาะสมกับทุกสถานการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้

ปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของคนให้เหมาะสม ส่งผลให้ประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการมากขึ้น

1.2.2 จัดสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อระดมความคิดเห็น แนวปฏิบัติการสร้าง
พฤติกรรมผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยเพิ่มตัวแปรอื่นที่
เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เช่น ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ลักษณะของโรงเรียน เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดของ
บุคคลอย่างแท้จริง

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถาน
ศึกษา เช่น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครศรีธรรมราช หรือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่ต่างๆ
ของจังหวัดนครศรีธรรมราช